

Tunus Cumhurbaşkanı'nın Parlamentoyu Dondurması ve Başbakanı Görevden Alması!

Soru:

El Cezire'nin 30 Temmuz 2021'de bildirdiğine göre, danışmanlık görevinin ardından İçişleri Bakanlığına getirilen Rıza Garsillavi, Cumhurbaşkanı Kais'in huzurunda yemin etti. Tunus Cumhurbaşkanı Kais Said, askeri ve güvenlik liderleriyle gerçekleştirdiği olağanüstü toplantının ardından, 25 Temmuz 2021 Pazar akşamı devlet televizyonundan yaptığı konuşmada, meclisin yetkilerini dondurduğunu, anayasasının 80. maddesine dayanarak, Başbakan Hişam El Meşişi'yi görevden aldığını, milletvekillerinin dokunulmazlığını kaldırdığını, Savunma ve Adalet bakanlarını görevden azlettiğini ve atadığı bir başbakanın yardımıyla yürütme gücünü üstleneceğini duyurdu... Peki, Tunus Cumhurbaşkanı niye böylesi bir adım attı? Uluslararası tepkiler nelerdir? Bu, uluslararası çatışmanın güçlü bir şekilde Tunus'a uzandığı anlamına gelir mi?

Cevap:

Bu meselelerdeki baskın görüşü beyan etmek için aşağıdaki hususlara bir göz atacağız:

1- Tunus Cumhurbaşkanı Kais Said ile hükümet ve meclis arasındaki kriz, bu yılın başında patlak verdi. Hişam El Meşişi, 16 Ocak 2021'de teknokrat isimlerden oluşan kabinesindeki 25 bakandan 11'inde değişikliğe gidildiğini açıkladı. Tunus Cumhurbaşkanı, kendisine yakın bazı bakanların görevden alınması da dâhil olmak üzere bakanlık değişikliklerini veto etti. Said, 25 Ocak 2021'de yaptığı açıklamada, "Başbakan Hişam El Meşişi'nin kabine değişikliğinin, anayasayı özellikle de 92. maddeyi görmezden geldiğini, (ad vermeden) başka ihlallerin de olduğunu söyledi. Anayasanın 92'nci maddesine göre, değişikliğin önce Bakanlar Kurulu'nda müzakere edilmesi gerekiyor. Said, "Kabine değişikliğindeki bazı isimler aleyhinde davalar ya da çıkar çatışması dosyaları söz konusu... Devam eden davası olan bir kişi, yemin edemez. Yemin bir formalite değil, önemli bir prosedürdür" dedi ve kabine değişikliğinde bir kadının yer almamasından dolayı memnuniyetsizliğini dile getirdi..." [25.1.2021 AFP] Tunus Cumhurbaşkanı, ülke, boğucu bir ekonomik krizle mücadele ederken böylesi bir karar aldı. Ülkeyi sert bir şekilde vuran Korona pandemisi, krizi daha da kötüleştirdi. Sağlık sisteminin çökmek üzere olduğuna dair uyarılar var. Bu yüzden son birkaç gündür bazı ülkelerden acil tıbbi yardımlar alındı. Tunus İstatistik Enstitüsüne göre, Tunus ekonomisi 2020'de yüzde 8,8 oranında küçüldü. "Pazartesi günü Tunus Ulusal İstatistik Enstitüsü'nün paylaştığı rakamlar, 2020'de ülke ekonomisinin yüzde 8,8'lik rekor bir düşüş kaydettiğini gösterdi. Büyük ölçüde turizme bağımlı olan Tunus ekonomisi, Korona pandemisi nedeniyle ciddi şekilde zarar gördü. İstatistik Enstitüsü, işsizlik oranının 2020'nin dördüncü çeyreğinde yüzde 17,4'e yükseldiğini, buna karşılık aynı yılın üçüncü çeyreğinde yüzde 16,2 seviyesinde gerçekleştiğini belirtti." [15.02.2021 Anadolu Ajansı]

2- 25 Temmuz 2021'de Tunus cumhurbaşkanlığı resmi Facebook sayfasından yapılan açıklamada, "Hem Başbakan hem de meclis başkanı ile istişareden sonra, anayasasının 80. maddesine dayanarak, Cumhurbaşkanı Kais Said, 25 Temmuz 2021 günü ülkenin ulusal varlığını, güvenliğini ve bağımsızlığını korumak, devlet dairelerinin normal işleyişini sağlamak için aşağıdaki kararların alınmasını gerekli görmüştür:

- * Başbakan Sayın Hişam El Meşişi'nin görevden alınmasını.
- * 30 gün boyunca parlamentonun çalışmalarının ve yetkilerinin dondurulmasını.
- * Meclis'teki milletvekillerinin tamamının dokunulmazlığının kaldırılmasını.
- * Cumhurbaşkanı'nın yürütme yetkisini başbakan tarafından yönetilen ve cumhurbaşkanı tarafından atanan bir hükümetin yardımıyla bizzat üstlenmesini.

Cumhurbaşkanlığı: "Önümüzdeki saatlerde, koşulların gerektirdiği ve nedenlerinin ortadan kalkmasıyla kaldırılacak olan bu istisnai önlemleri düzenleyen bir kararname yayınlanacağını

belirtti... Ve Tunus halkını kaos çıkırtkanlarının peşinden sürüklenmemeye çağırıldı." [26.07.2021 Dubai CNN] Said, kararlarının "Anayasayı askıya almadığını ve anayasal meşruiyetten dışarı çıkmadığını" vurguladı. [26.07.2021 El Cezire] Tunus Cumhurbaşkanı Kais, Cuma günü yaptığı açıklamada, "Asla bir diktatöre dönüşmeyeceğini söyledi ve anayasanın maddelerini çok iyi bildiğini, saygı duyduğunu ve incelediğini." belirtti. Daha önce Tunus resmi haber ajansı, yargının meclis önünde şiddet uygulamaya teşebbüs suçlamasıyla Gannuşi'nin özel koruması da dâhil olmak üzere dört Nahda üyesi ile Tunus Parlamentosu'nda bağımsız milletvekili Yasin el-Ayari hakkında soruşturma başlattığını bildirdi... [30.07.2021 France 24, AFP, Reuters]

3- Tunus Meclis Başkanı Raşid Gannuşi, 26 Temmuz 2021'de resmi Facebook sayfasından yaptığı açıklamada, Cumhurbaşkanı'nın kendisiyle istişarede bulunduğunu yalanladı. Gannuşi, "anayasanın 80. maddesini etkinleştirmek için kendisine danışıldığı yalanlıyor... Anayasanın 80. maddesini etkinleştirme konusunda Cumhurbaşkanı Kais Said kesinlikle istişarede bulunmamıştır. Bunun dışındaki her şey, "yalandır." Pazartesi sabahı askerler, bir grup milletvekili ile meclis kapısına gelen Meclis Başkanı'nun içeriye girmesine izin vermedi ve meclisi kapatma talimatı aldıklarını bildirdiler. Gannuşi, "Ben Meclis Başkanım. Başkanlık ettiğim kurumun önünde duruyorum. Askerler meclise girmeme izin vermedi" dedi ve Kais Said'i "Devrime ve anayasaya darbe yapmakla" suçladı." [27.07.2021 El Cezire] Ama Kais Said yaptığı açıklamada, "Son kararlarının, anayasaya karşı bir darbe girişimi olmadığını, anayasa ve ülkenin meşruiyetine karşı darbe yapma niyetinin bulunmadığını, son kararlarının tamamen yasal olduğunu, ülkeyi beklenmedik bir anda yakalayan tehlike ortadan kalkar kalkmaz kararların yürürlüğünün sona ereceğini." kaydetti. [27.07.2021 Tunus cumhurbaşkanlığı Facebook sayfası] Daha sonra 30 Temmuz 2021'de El Cezire'nin bildirdiği gibi, danışmanlık görevinin ardından İçişleri Bakanlığına getirilen Rıza Garsillavi, Cumhurbaşkanı Kais Said'in huzurunda yemin etti.

4- Tunus'ta aktif süper güçlerin tepkilerine gelince, şu şekilde gerçekleşti:

A-Amerika: Amerika'nın Tunus'ta etkili siyasi nüfuzu yok. Çünkü mevcut siyasi sınıf, aslında İngilizlerin uşağıdır. Sonra Fransa da etkisini Tunus'a sokmayı başardı. Dolayısıyla politikacılar, Avrupa'nın etkisi altındadır; yani, İngiltere ve Fransa'nın. Amerika, askeri ve sivil toplum yardımlarıyla bir dereceye kadar Tunus'a sızmaya çalıştı. Askeri yardımlara gelince, ABD, Tunus'ta nüfuz elde etmek için bu taktiğe başvurdu. Onlarca yıldır ABD, terör bahanesiyle Tunus ordusunu silahlandırıyor, eğitiyor ve birlikte çalışıyorlar. ABD, Uluslararası Askeri Eğitim ve Öğretim (IMET) kapsamında ve Terörle Mücadele Programı aracılığıyla Tunus ordusunu finanse etti. 2012-2016 yılları arasında Amerika'nın Tunus ordusuna yaptığı yardım, yaklaşık 2,7 milyar dolara ulaştı. Tunus daha sonra 2015 yılında NATO Dışı Müttefik olarak tanımlandı. 1 Ekim 2020'de ABD Savunma Bakanı Mark Esper, Tunus ile 10 yıllık bir askeri işbirliği anlaşması imzaladı. Esper, Cumhurbaşkanı Kais ile görüşmesinin ardından yaptığı açıklamada, "Tunus'un liman ve sınırlarını korumaya, terörizmi caydırmaya ve otokratik rejimlerin aşındırıcı çabalarını ülkenizden uzak tutmaya yardımcı olmak için iş birliğini derinleştirmekten memnuniyet duyuyoruz..." şeklinde konuştu. [01.10.2020 Africa news]

Sivil toplum yardımı taktiğine gelince, Tunus'taki ABD Büyükelçiliği, iyi yönetim destek programı ve yolsuzlukla mücadele çerçevesinde bu misyonu yürütüyor. ABD Büyükelçiliği, 5,6 milyon dolarla Tunus'ta yolsuzlukla mücadeleyi finanse ediyor. "Ulusal Devlet Mahkemeleri Merkezi (NCSC), sivil toplum kuruluşlarına özel dijital bir platform geliştirmek için Anayasa Organları ve Sivil Toplum'la İlişkiler Bakanlığı ile bir mutabakat zaptı imzaladı. Bu platform, sivil toplum kuruluşlarının uzaktan kayıt olabilmelerine, verimlilik ve hesap verebilirlik mekanizmalarını güçlendirmek için derneğin mali ve edebi raporlarının hazırlanmasına katkıda bulunacaktır... [20.12.2020 ABD Tunus Büyükelçiliği] Ancak bu taktikler, siyasi bir boşluk söz konusuysa, Avrupa Birliği özellikle İngiltere'ye yetişmek için yükseliş gösteren Fransa ve Almanya ile İngiltere gibi emektar bir ülkenin etkisi altında değilse, bir ülkeye nüfuz etmek için bir giriş noktası olarak kullanılabilir... Bu nedenle bu Amerikan faaliyetleri, şu anda Tunus'ta İngiliz veya Avrupa etkisinin

ihlali anlamına gelmez. Ordu çok küçüktür ve ülke siyasetinde ikincil bir rol oynamaktadır. Bu yüzden ABD'nin kendisine sadık ajanlar devşirmesi ve ordunun Tunus'ta etkili bir rol oynama yeteneğini geliştirmesi için daha fazla zamana ihtiyacı var. Ki bu zaman alabilir... Yani Amerikan rolü, Tunus'ta henüz aktif değil. Demokrasi ve insan hakları çağrısı bahanesiyle genel bir roldür! Bununla birlikte Amerika, Tunus'a sızma girişimlerini bırakmayacaktır...

B- İngiltere: Devrimden önce işlerin kontrolü tamamen İngiltere'deydi. Ajanı Zeynel Abidin ve ondan önce Burgiba ile ülkeyi perde gerisinden yönetiyordu. Tunus sahnesinde gerçek anlamda uluslararası bir rakipten yoksundu. "İslami" muhalefeti absorbe etmek ve gerektiğinde bu önemli kartı kullanmak için, Nahda hareketinin lideri Raşid Gannuşî'yi ağırlamak gibi muhalif partileri açıkça himaye ediyordu... İngiltere, Tunus'ta elini kolunu sallayarak geziyordu. 2015'de Tunus'taki İngiliz Büyükelçiliği, Adam Smith International Consulting şirketini Tunus'taki hükümete tavsiyelerde bulunmaya, üst düzey subayları eğitmeye, politikalar formüle etmeye ve yeni yasalar çıkarmaya çağırıldı. Benzer şekilde İngiliz Dışişleri ve Milletler Topluluğu için milyonlarca sterlinlik sözleşmeleri yöneten bir geliştirme yüklenicisi olan Aktis Strategy Ltd Tunus'a getirildi. Dahası İngiltere, Habib Burgiba'dan Bin Ali'ye ve 2012'de Nida Tunus partisini Kuran Bacı Essebsî'ye kadar siyasi sınıfı kontrol etti. Essebsî, Habib Burgiba'nın yoldaşlarından biriydi ve Bin Ali'nin müttefikiydi. İngilizlerin iş birliği yaptığı tüm eski laik güçleri bir partide topladı. Böylece İngiltere, güdümündeki siyasi sınıf sayesinde ülkedeki etkisini korudu. Zeynel Abidin'in cumhurbaşkanlığından ayrılmasıyla, güçlü bir ajanını kaybetti, ama rejimi değil, çünkü hem Tunus'ta hem de devlet dışında çok sayıda ajanı vardı. Yine de siyasi nüfuzu eskisine nazaran çok zayıfladı. Yanlısı Gannuşî'nin bile İngiltere'den dönüşü bu zayıflığı bertaraf edemedi. Zira Nahda üyeleri ve liderleri, özellikle de laikleşmesinin ardından Gannuşî'nin liderliğinde konsensüs sağlayamadılar. Çünkü hareketin bünyesinde samimi olanlar olduğu gibi Türkiye ve Cumhurbaşkanı Erdoğan'a güvenenler de mevcut. İşte bütün bunlar, uşaklarının saflarını sıkılaştırmak için İngiltere'nin karşısında bir engel teşkil ettiler. Aksine Amerikan uşağı Türkiye'nin Nahda partisine içeriden tesir etmesinin ve Gannuşî'nin liderliğini içeriden tehdit etmesinin yolunu araladı. Bu durumu halletmek için Nahda Hareketi, laiklerin sempatisini kazanmak amacıyla "İslamcılık" tonunu düşürdü. Bu yüzden "dava"yı "politika"dan ayırdı. İngiliz ajanı Bacı Essebsî'yi desteklemek için geniş bir parlamento cephesi oluşturmak amacıyla 2014 yılında Nida Tunus ile ittifak kurdu. Ama Essebsî'nin partisi gücünü koruyamadı, aksine bölündü... İngiltere'nin tutumu incelendiğinde, Tunus'taki olaylardan dolayı şok olduğu görülür. 27 Temmuz 2021'deki El Cezire sitesine göre, İngiliz The Guardian gazetesi, "*The Guardian'ın Tunus'taki darbeye bakışı: Bahar kışa dönüşüyor*" başlıklı bir makale yayımladı. Gazete, Tunus'un karşıt bir devrime tanıklık ettiğini belirtti ve "Güvenlik güçlerinin TV istasyonlarını basması, hiç iyiye alamet değil" dedi. Gazeteye göre, "Vatandaşlar ilgisiz davranıyor ve illiberal kavramlara yöneliyorlar, çünkü özgürlük ve demokrasi, siyasi istikrar ve ekonomik refahı sağlayamadı. Tam tersine yolsuzluk, enflasyon ve işsizlik devam etti. Tunus'taki ailelerin üçte biri, Koronavirüs salgınının yayılmasından sonra geçen yıl gıdanın tükenmesinden korktu. Sızan belgelere göre, hükümet, 10 yıl içinde IMF'den 4 milyar kredilik dördüncü dilimi almak için müzakerelerde ekmekten sübvansiyonları kaldırmaya hazır. Hükümetin salgını ele alış biçimine yönelik kamuoyunun öfkesi, ulusal borç seviyesi nedeniyle daha da kötüleşti. Kredi ödemeleri şu an ülkenin sağlık harcamalarının altı katıdır." Yani, rejim Uluslararası Para Fonu aracılığıyla ABD'nin baskısı altındaydı. Bu baskılar yoluyla ABD, Tunus'taki varlığını güçlendirmeye çalışıyor."

Bütün bunlardan, İngiltere'nin Tunus'taki etkisinin fiilen zayıfladığı açığa çıkıyor. İngiltere'nin etkisini zayıflatan koşulların devam etmesiyle birlikte, Fransa, Tunus'a güçlü bir şekilde sızmak için bir kapı araladı. İngiltere, Fransız etkisinin tehlikeli olmadığını düşündü, çünkü özellikle de Amerikan etkisine karşı her zaman Fransa ile koordinasyon halindeydi. Bu konuda müttefiktiler, ancak İngiltere'nin "Brexit"i aralarında büyük bir çatlak oluşturdu. İki ülke de bu çatlağı onarmak için hiçbir çaba sergilemedi. Dahası, bir dizi AB ülkesi özellikle Almanya, Fransa'nın tutumuna yakın bir tutum izledi. Almanya, İngiliz medyasının her zaman yaptığı gibi, Tunus'ta olanları bir darbe olarak tanımlamadı. "Almanya Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Maria Adebahr Pazartesi günü

Berlin’de yaptığı açıklamada “Tunus’ta parlamentonun askıya alınmasından kaygılı olduklarını belirtti ve demokratik anayasal düzene hızla dönüş çağrısında bulundu. Ancak yaşananların bir “darbe” olmadığını düşünüyor...” [26.07.2021 Sputnik]

C- Fransa: Fransa’nın tutumuna gelince, daha çarpıcı:

- Yeni Cumhurbaşkanı Kais Said, büyük bir sömürgeci karşıtıydı. Devrimci tezleri, devrim sonrası dönemde devleti şu veya bu şekilde yönetmeye devam eden “eski muhafızları” bertaraf etme umuduyla oy veren Tunuslular için cana yakın geliyordu. Cumhurbaşkanı Said, Kasım 2019’te Cumhurbaşkanı olduğunda, başta bağımsız bir Tunus cumhurbaşkanıydı. Ancak zihniyeti ve ideallerinde, uluslararası bir güce dayanmak gerektiği düşüncesi yerleşik olduğundan, Fransa’nın kendisine kollarını açtığını gördü. Fransa da Tunus’u yeniden Frankofon sisteminin aktif bir üyesi haline getirmenin hayallerini kuruyordu. Fransa’nın Kais Said’i ajanı haline getirmeyi gerçekten başardığını gösteren kanıtlardan bazıları şunlardır:

- Tunus Meclisi, Cumhurbaşkanı Kais Said’in destekçileri ve karşıtları -ki en büyük gruptur- olmak üzere ikiye bölündü. Cumhurbaşkanı Kais Said’in karşıtları bloku içinde yer alan Nahda’nın müttefiki ve meclisteki azılı Fransa düşmanı “Onur Koalisyonu”, Fransa-Tunus ilişkilerini bozmak için çalışmaya koyuldu. Tunus sömürsünden dolayı “Fransa’nın özür dilemesi” fikrini meclis oylamasına sundu. Essebsi veya Marzuki’nin Cumhurbaşkanlığında böyle bir önerinin meclis gündemine gelmemesi, Cumhurbaşkanı Said karşıtı blokun, Cumhurbaşkanı’nu zor durumda bırakmak, Fransa-Tunus ilişkilerini zora sokmak ve Fransa’nın sömürgecilik düşmanlığını hatırlatmak istediğini gösteriyor. Ancak Tunus Cumhurbaşkanı, seçim kampanyası sırasındaki pozisyonunun aksine Fransa’yı savunur bir tutum sergiledi. Said, yaptığı açıklamada, “*Özür dileyen kendini suçlu ilan eder*” dedi ve “*geleceğe bakalım*” diye ekledi. “*Fransa, Tunus’ta, Cezayir’de olduğu gibi doğrudan sömürgecilik değil, koruma rejimi altında suçlar işledi. Tunuslular, bağımsızlığın bedelini ağır ödedi. Özür onların hakkı. Özürün nasıl formüle edildiği de önemli... Belki bazı projeler belki de yeni bir iş birliği özür olabilir. Özür listesi, masum değil, merak ediyorum, neden 60 yıl sonra özür istiyoruz?*” ifadelerini kullandı.” [23.06.2021 ultratunisia.com]

-Haziran 2020’de Said, Fransa ile ilişkileri derinleştirmek için göreve gelmesinin ardından ilk Avrupa turunu Fransa’ya gerçekleştirdi. [04.06.2021 Anadolu Ajansı] Tunus Cumhurbaşkanı’nın Paris ziyareti öncesinde ve eşliğinde, Tunus’a üst düzey Fransız yetkililerin akın etmesi, Kais Said’in Cumhurbaşkanı olduktan sonra iki ülke arasındaki ilişkinin özgüllüğünü gösteriyor. “Bu açıdan Cumhurbaşkanı’nın Fransa’ya davet edilmesi, iki ülke arasındaki askeri iş birliği projeleri için bir başlangıç olabilir. Özellikle de bu ziyaret öncesinde Mayıs 2020’de Fransız Savunma Bakanı, ondan önce de Fransa Genelkurmay Başkanı’nı Tunus’u ziyaret etti. İki ziyaretin içeriği hakkında, ortak sorunlara ilişkin klişeleşmiş ifadeler dışında herhangi bir açıklama yapılmadı.” [18.06.2021 El Cezire]

- Tunus’taki kriz derinleştikçe ve Fransa’nın desteğine olan ihtiyaç arttıkça, Fransa, üst düzey yetkililerini Tunus’a göndermeye devam etti. Fransa Başbakanı Jean Castex, çeşitli krizler yaşayan ve Koronavirüs pandemisinin ağırlığı altında ezilen Afrika ülkesi ile ilişkileri güçlendirmek amacıyla, beraberinde altı bakan ile Çarşamba akşamı Tunus’a geldi. Ziyaret Perşembe gününe kadar sürecek. Görüşmelerde “ekonomik ortaklık”, “destek” ve “sağlık krizi” ele alınacak. Ziyarete ayrıca bir dizi anlaşmalar imzalanacak. Tunus’ta yüksek hızlı tren ağı inşa etme çalıştayının yanı sıra Tunuslu ve Fransız iş adamlarının düzenlediği dijital alanda bir toplantı da gerçekleşecek. [02.06.2021 France 24]

- Fransa ev sahipliğinde Paris’te düzenlenen Afrika Ekonomik Zirvesi’ne Tunus Cumhurbaşkanı da katıldı. [22.05.2021 sputniknews] Zirvede, bazı Korona aşılıları vaadi dışında Tunus’a herhangi bir dış yardım yapılacağı duyurulmadı. Bu, ziyaretten amacın, Cumhurbaşkanı Macron ile Tunus’un iç durumunu ele almak olduğunu gösteriyor. Said, Tunus’taki iç durum hakkında Fransız medyasına uzun uzadıya konuştu. Belki de ziyaret, Gannuşi’nin “parlamentar diplomasi” olarak adlandırdığı

Katar ziyaretine bir misilleme olarak de yapılmış olabilir. Diğer bir deyişle, her ikisi de efendileriyle ve ajan dostlarıyla güçlenme çabasındalar.

- Fransa, sağlık sektöründeki projeleri finanse etmek ve istihdam olanağı yaratmak için, 2022 yılına kadar yardım ve kredi şeklinde Tunus'a 1,7 milyar avro destek sözü verdi. Fransa Cumhurbaşkanı Macron da Tunus Cumhurbaşkanı Kais Said'in 2020 ortalarında Paris ziyareti sırasında Tunus'a 350 milyon avro kredi verildiğini duyurmuştu... [02.11. 2020 el-Arab el-Cedid]

- 28 Temmuz 2021'de El Cezire, Fransa'nın en net resmi açıklamasını aktardı. Fransa Dışişleri Bakanı Le Drian, "Fransa, Tunus'taki siyasi duruma dair gelişmeleri büyük bir dikkatle izliyor." dedi. Russia Today'in, 28 Temmuz 2021'de bildirdiğine göre, "Fransa Dışişleri Bakanlığı, Çarşamba günü yaptığı açıklamada, Le Drian'ın bugün Tunuslu mevkidaşı Osman El Cerendi ile telefonda görüştüğünü söyledi. Açıklamaya göre Le Drian, ülkedeki siyasi kriz bağlamında hızlı bir şekilde başbakan atanması ve Tunusluların beklentilerini karşılayacak bir hükümet kurulmasının önemine değindi."

Özetle: Tunus'ta şiddetlenen uluslararası çatışmanın tüm göstergeleri, çatışmanın Tunus'ta eski ve büyük etki sahibi İngiltere ile yeni ve istikrarsız nüfuz sahibi Fransa arasında olduğunu gösteriyor. Amerika, bu çatışmada hala ağırlık merkezinden uzaktır, her ne kadar Fransa ve ajanları, Tunus'taki İngiliz ajanlarına karşı Amerika ve bölgedeki ajanları ile güç bulmak istiyorlarsa da. Fransa'nın Tunus'taki ajanlarını, Mısır'daki Amerikan ajanlarına yönlendirdiği görülüyor. Ancak Mısır'ın Tunus'taki etkisi, Tunus'un hemen bitişiğindeki Cezayir'deki İngiliz ajanların etkisinden çok daha azdır. Bu yüzden Cezayir Cumhurbaşkanı, Tunus ve Tunus'un Fransa ile olan ilişkisine atıfta bulundu: "Tebbuun, Fransa'nın Cezayir'i ciddiye aldığını söyledi. Fransa'nın Cezayir'i hala bir Fransız eyaleti olarak görüp görmediğini soran gazetecinin sözlerini "hayır hayır" diyerek düzeltti ve "Başka bir ülkeyi kastediyorsun. Fransızlar o ülkeye emir veriyor, o da susup uyguluyor." dedi. Bazıları, özellikle de Tunus Cumhurbaşkanı Kais Said'in Fransa ziyareti sırasında yaptığı "Tunus sömürgecilik altında değil, koruma altındadır" açıklamalardan sonra, Cezayir Cumhurbaşkanı'nın bu sözleriyle Tunus'a işaret ettiğini söylediler... [08.07.2021 <https://el-hosary.com>]

Tüm bu uluslararası tutumlardan, Fransa'nın Tunus'ta İngiltere ile iktidar çekişmesine tuttuğu açığa çıkıyor. Ancak çekişme, Avrupa içindedir. Amerika, bu çekişmenin içinde yer almıyor. Bu yüzden Amerika, çekişmede aktif olarak yer almadığı için, Tunus'ta olanların terminolojik anlamda uluslararası bir çatışma olduğunu söylemiyoruz. Daha önce de söylediğimiz gibi, Avrupa içinde, özellikle bir tarafta Fransa ve Almanya, diğer tarafta İngiltere arasında bir çatışmadır... Bu yüzden çatışma, uzun süreli olmayacak, ahenklilik formülü geri gelecek, İngiltere'nin etkisi büyük olasılıkla Tunus'tan ayrılmayacaktır. Çünkü İngiltere, siyasi deha ustasıdır. Fransa ise bundan yoksundur... Bununla birlikte, kendi aralarındaki çatışmanın çetin olması ve bizi Hilafetin kurulmasıyla onurlandırması için Aziz ve Güçlü olan Allah'a dua ediyoruz. Hilafetle İslam ve Müslümanlar izzet bulacak, küfür ve kâfirler de zillete düşeceklerdir.

وَيَوْمَئِذٍ يُفْرَخُ الْمُؤْمِنُونَ * بِنَصْرِ اللَّهِ يَنْصُرُ مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ
"O gün Allah'ın zafer vermesiyle müminler sevinecektir. Allah, dilediğine yardım eder. O, mutlak güç sahibidir, çok merhametlidir." [Rum 4-6]